

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА НАУКИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА МІСЬКА ДИТЯЧА ЕКОЛОГІЧНА СТАНЦІЯ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання науково-методичної ради Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
Від 29 грудня 2016 року № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації

№ _____

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Природа та мистецтво»

Автор:

Михайловська Тетяна Миколаївна - керівник гуртків Івано-Франківської дитячої екологічної станції

Рецензенти:

Волчовська-Козак О.Є. – доцент кафедри біології та екології ВДНЗ «Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника»;

Бадай В.Я. - методист еколого-натуралістичного відділу Івано-Франківської міської дитячої екологічної станції,

Пояснювальна записка

Багатство рослинного світу України, різноманітність його форм, кольорів, легкість і доступність у роботі з ним відкривають можливості для творчої діяльності дітей. Праця і творчість з використанням природного матеріалу – один із засобів виховання у дітей любові до природи і мистецтва, навчання їх бережному ставленню до природи.

Навчальна програма розроблена з урахуванням положень Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах, методичних рекомендацій щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти.

Навчальна програма побудована з метою залучення дітей молодшого шкільного віку до вивчення національних традицій, звичаїв, культури українського народу засобами еколого-натуралістичної роботи.

Програма «Природа і творчість» є комплексною і об'єднує такі розділи: «Заготівля природного матеріалу», «Аранжування букетів і квіткових композицій», «Рамка як елемент декору», «Колаж», «Складання новорічних і різдвяних композицій», «Аплікація з соломки», «Квілінг – візерунки з паперових стрічок», «Виготовлення вітальних листівок», «Святковий подарунок», «Весняні та пасхальні композиції», «Народні обереги».

Метою програми гуртка є формування гармонійно розвиненої особистості в процесі пізнавально-творчої діяльності за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти.

Основні завдання:

- оволодіння знаннями про різноманітність, властивості природного матеріалу, його заготівлю, способи зберігання, особливості обробки та техніки роботи з ним;
- формування практичних умінь і навичок роботи з природним матеріалом, інструментами та обладнанням, виготовлення композицій з природного матеріалу;
- формування екопланетарного мислення, бережного ставлення до природи;
- набуття досвіду власної творчої діяльності, емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток, задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;
- виховання культури праці, формування дружніх стосунків; відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

Навчальна програма початкового рівня реалізується в гуртках еколого-натуралістичного напрямку та спрямована на вихованців віком від 6 до 12 років.

Програма «Природа та мистецтво» розрахована на один рік навчання.

Тривалість занять – 4 год. на тиждень (144 год. на рік).

В основу програми покладені такі загальні принципи: від простого до

складного з урахуванням послідовності та перспективності, доступності, єдності виховання і навчання.

Робота гуртка поєднує теоретичні й практичні заняття та передбачає варіативність методів і форм навчання. Тематика навчальної програми передбачає використання різних типів навчальних занять за рахунок їх якісно-змістовної перебудови.

У програмі передбачено використання інноваційних форм і методів роботи з вихованцями.

Змістом теоретичних занять передбачено проведення вступних бесід, роботу з основними поняттями, правилами і законами флористики, використання сучасних технічних засобів навчання.

На практичних заняттях вихованці вчаться працювати з природним і штучним матеріалами.

Для розширення художнього світогляду вихованців, закріплення вивченого матеріалу передбачено проведення екскурсій у музеї, на виставки, ознайомлення творами образотворчого та декоративно - прикладного мистецтва, з роботами народних умільців.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття; виконання тестових, творчих завдань; створення індивідуальних і колективних проєктів; участь у виставках, конкурсах.

Навчально - тематичний план

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин		
		теоре-тичних	прак-тичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Заготівля природного матеріалу	2	4	6
3.	Аранжування букетів і квіткових композицій	2	12	14
4.	Рамка як елемент декору	2	6	8
5.	Колаж	2	16	18
6.	Складання новорічних і різдвяних композицій	2	16	18
7.	Аплікація з соломки	2	16	18
8.	Квілінг – візерунки з паперових стрічок	2	8	10
9.	Виготовлення вітальних листівок	2	10	12
10.	Святковий подарунок	2	6	8
11.	Весняні та пасхальні композиції	2	14	16
12.	Народні обереги	2	10	12
13.	Підсумкове заняття	-	2	2
Разом				144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка. Правила поведінки та техніки безпеки на заняттях. Огляд робіт, зроблених вихованцями у попередні роки.

2. Заготівля природного матеріалу (6 год.)

Теоретична частина. Рослинний світ у житті людини. Методика заготівлі сухоцвітів та злаків для виготовлення композицій. Методика заготівлі допоміжних матеріалів для композицій (гілки дерев, кора, корені, шишки жолуді тощо).

Практична частина. Збір та обробка природного матеріалу. Засушування природного матеріалу із збереженням кольору і форми. Засушування і пресування декоративних рослин. Об'ємне засушування квітів. Зберігання засушеного природного матеріалу.

Екскурсії до парку, скверу з метою збору насіння квіткових рослин, спостереження за осінніми фенологічними фазами розвитку декоративних і дикорослих рослин.

3. Аранжування букетів і квіткових композицій (14 год.)

Теоретична частина. Виразальні засоби квіткових композицій. Кольорове коло. Тепла та холодна гама кольорів. Поєднання кольорів. Матеріали та обладнання для створення композицій. Вази та їх замінювачі. Основи складання букету, композицій.

Правила складання букетів, композицій із живих і засушених квітів. Види квітового аранжування: букет, вінок, кошик, гірлянда, бутоньєрка.

Правила дарування квітів. Способи збереження зрізаних квітів.

Практична частина. Виготовлення вази, букету круглої форми, осінніх композицій, осінніх букетів. Оформлення кошику. Композиція у вазі та інших ємкостях. Виготовлення вінка. Виготовлення бутоньєрки.

Екскурсія до квітового салону.

4. Рамка як елемент декору (8 год.)

Теоретична частина. Декор, його елементи. Рамка. Види та призначення рамок. Виготовлення рамок. Оформлення рамок.

Практична частина. Виготовлення рамок. Рамка із природного матеріалу. Оздоблення рамок сухоцвітами, мушлями; технікою декупажу, квілінгу. Екскурсія до художнього музею.

5. Колаж (18 год.)

Теоретична частина. Поняття про колаж. Стили колажів. Інструменти та матеріали. Техніка виконання колажів. Оформлення колажів.

Практична частина. Виготовлення фону для колажу. Виготовлення площинного колажу. Виготовлення декоративного колажу. Виготовлення колажу для кухні. Колажі в морському стилі. Створення транспарентного колажу. Виготовлення колажу за індивідуальним завданням. Оформлення колажів.

6. Складання новорічних і різдвяних композицій (18 год.)

Теоретична частина. Святкові композиції. Особливості святкових композицій. Новорічна та різдвяна флористика. Теоретичні основи складання новорічних композицій. Новорічні аксесуари. Прикрашання оселі до свята Нового року та Різдва. Охорона хвойних рослин. Акції «Замість ялинки – букет», «Новорічна композиція».

Практична частина. Виготовлення новорічних прикрас, іграшок. Композиція для новорічного столу. Виготовлення основи та підготовка елементів для різдвяного вінка, гірлянди. Виготовлення різдвяного вінка. Виготовлення новорічної ялинки або різдвяного дерева. Виготовлення вітальних листівок «Новий рік», «Різдво». Виготовлення новорічної композиції за індивідуальним завданням. Виставка-конкурс на кращу новорічну композицію «Замість ялинки – букет».

7. Аплікація з природного матеріалу (18 год.)

Теоретична частина. Аплікації з природного матеріалу. Правила заготівлі природного матеріалу, інструменти та обладнання. Солома різних зернових культур. Правила підготовки соломки та малюнка до роботи. Тонування, відбілювання та фарбування соломки. Аплікація соломкою, види аплікацій. Технологія виготовлення аплікацій із соломи. Оформлення аплікацій.

Практична частина. Підготовка соломи до роботи. Прасування соломи смужками, фарбування соломи. Вибір малюнка. Підготовка ескізу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення аплікації із соломки. Виготовлення панно. Виготовлення сюжетної композиції із соломи. Виготовлення листівок з орнаментом із сухих рослин. Виготовлення площинних аплікацій. Оформлення аплікації.

8. Квілінг (10 год.)

Теоретична частина. Поняття про квілінг. Матеріали і обладнання. Основні базові форми і технологія їх виготовлення.

Практична частина. Скручування паперових смужок, базових форм. Створення композицій із найпростіших форм за зразком. Виготовлення об'ємної квітки. Створення композицій за власним задумом.

Виготовлення святкової листівки. Виготовлення листівки до Великодня. Виготовлення декоративних картин. Виконання самостійних творчих робіт.

9. Виготовлення вітальних листівок (12 год.)

Теоретична частина. Вітальні листівки. Історія виникнення, їх призначення та різновиди. Технологія виготовлення вітальних листівок.

Практична частина. Огляд різних видів вітальних листівок. Виготовлення листівок у техніці скрапбукінга. Виготовлення вітальних листівок: «День закоханих», «День народження», «8 березня», «Великдень», «День матері», «День сім'ї».

10. Святковий подарунок (8 год.)

Теоретична частина. Солодка флористика. Матеріали та інструменти для виготовлення букетів із цукерок. Техніка складання солодких букетів. Святкова упаковка подарунків.

Практична частина. Виготовлення кошика із крокусами з цукерок. Виготовлення круглого букету із цукерок. Виготовлення солодкого подарунку з троянд. Букети з цукерок за індивідуальним завданням. Виготовлення святкових коробочок для подарунків. Виготовлення святкових бантів для прикрашання подарунків.

11. Весняні та пасхальні композиції (16 год.)

Теоретична частина. Використання ранньовесняних квітів, гілок дерев і кущів для створення весняних композицій. Техніка виконання весняних та великодніх композицій, асортимент рослин, інструменти та матеріали. Композиції до вербної неділі. Пасхальна атрибутика. Писанки та крашанки як вид пасхальної символіки. Пасхальна флористика.

Практична частина. Складання весняних композицій з живих і штучних квітів. Виготовлення писанок, крапанок, шкрябанок. Сучасний декор пасхальних яєць. Складання великодніх композицій. Оформлення виставки весняних і великодніх композицій. Екскурсія до ботанічного саду «Первоцвіти».

12. Народні обереги (12 год.)

Теоретична частина. Українські народні символи. Священні знаки та символи роду. Обереги, їх символи: підкова, віяло, мішечок, картина із священними знаками та символами.

Практична частина. Виготовлення оберегів (підкова, мішечок, віяло). Виготовлення картин із священними знаками та символами.

13. Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Підбиття підсумків роботи гуртка. Підсумкова виставка творчих робіт вихованців.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила безпечного користування інструментами та приладами під час виконання робіт;
- квітково-декоративні рослини, що використовуються в аранжуванні;
- правила складання букетів, створення композицій;

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- обробляти та зберігати рослинний матеріал;
- складати букети, створювати композиції;

Вихованці мають набути досвіду:

- навчальної діяльності в умовах позашкільного навчального закладу;
- участі у масових заходах для учнівської молоді.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Асманн П. Современная флористика / П. Асманн. – «Культура и традиции», 1998. – 224 с .
2. Баранчикова Л. Подготовка к составлению зимних букетов / Л.Баранчикова // Начальная школа. – 2007. – № 10. – С. 54 – 57.
3. Єрофєєва Л. Флористика як засіб естетичного, екологічного та духовного виховання особистості / Л.Єрофєєва // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2009. – № 7 – 8. – С. 27 – 31.
4. Жадько Е. Г. Растения и оформление интерьера. Современный дизайн / Е. Жадько. Изд. – 2-е. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2004. – 253 с.
5. Зеленкова И.В. Техника аранжировки новогоднего букета / И.В.Зеленкова // Начальная школа. – 1995. – № 11. – С. 17 – 18.
6. Золотницький М. Квіти в легендах і переказах / М.Золотницький – К.: Довіра,1992. – 207 с.
7. Клевенская Т.М. Цветы в интерьере: Альбом. – М.: Агропромиздат, 1990. – 323 с.
8. Лешан Ю. Гармония в цветочных иероглифах / Ю.Лешан //Благоустройство территорий. – 2006. – № 6. – С. 56 – 62.
9. Макаров О. А. Первый букет. Увлекательная энциклопедия о цветах. / Художник В.Х.Янаев. – Ярославль: «Академия развития», «Академия и Ко»,1999. – 224с., ил.
10. Никитина И. Источник красоты, гармонии, творчества: размышления о роли флористического творчества в воспитании детей / И.Никитина // Искусство в школе. – 2007. – № 4. – С. 78 – 80.
11. Новикова Е. Ф. Вдохновение. Аранжировка цветов. Флористика / Е.Ф. Новикова. – Минск: ПП МЕТ, 1994. – 436 с.
12. Розели Штробель-Шульце. Флористика. - Brussels: OFA, 1993. – 88 с.
13. Рукавчук Л. Н. Волшебный мир цветов / Л. Н. Рукавчук – СПб.: МИМ –

Експрес, 2007. – 350 с.

14. Симоненко-Дерев'янченко А.В. Правила складання квіткових композицій / А.В. Симоненко-Дерев'янченко // Хімія. Біологія. – 2002. – № 52. – С. 28 – 30.
15. Скворцов А.К. Гербарий. Пособие по методике и технике. М.: Наука, 1977. – 199 с.
16. Табунщиков Н. Аранжировка цветов / Н.Табунщиков. – К.: Реклама, 1988. – 160 с.
17. Чувикова А. Учебная книга цветовода / А.Чувикова, С.Потапов, А.Коваль. – М.: Колос, 1974. – 206 с.
18. Юрцев Б.А., Камелин Р.В. Основные понятия и термины флористики. Пермь, 1991. – 81 с.
19. Яремчук Т. Квіти в букетах / Т.Яремчук // Початкова школа. – 1998. – № 4. – С. 62 – 64.